

**Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych
śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych, sposoby sprawdzania osiągnięć
edukacyjnych uczniów oraz warunki i tryb otrzymania wyższej niż przewidywana
rocznej oceny klasyfikacyjnej z języka polskiego**

ROK SZKOLNY	2026 / 2027
KLASA	I
PRZEDMIOT	JĘZYK POLSKI
NAUCZYCIEL	Jadwiga Stala – Dudek
PODRĘCZNIK	PONAD SŁOWAMI WYD. NOWA ERA

Tematy zajęć	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
STAROŻYTNOŚĆ – O EPOCE					
Geneza antyku.	- wyjaśnić pojęcia: <i>antyk, starożytność klasyczna, monoteizm i politeizm, judaizm i chrześcijaństwo</i> - określić ramy czasowe epoki	- wyjaśnić znaczenie wynaleźenia pisma dla rozwoju cywilizacji - wyjaśnić pojęcie: <i>kultura śródziemnomorska</i>	wyjaśnić symboliczne znaczenie Aten, Rzymu i Jerozolimy	wypowiadać się na temat fundamentalnej roli starożytności i klasycznej w historii kultury europejskiej	wskazać teksty kultury nawiązujące do starożytności
ANTYK – WPROWADZENIE DO EPOKI					
Tło historyczne epoki	wyjaśnić pojęcia: <i>polis, swobody obywatelskie, prawo, obywatel</i>	- omówić złoty wiek Aten - wymienić osiągnięcia starożytnych Greków	omówić różnice między kulturą Grecji a kulturą Rzymu	wypowiedzieć się na temat idei kształtujących życie starożytnych	wyjaśnić pojęcie: <i>kalokagatia</i>

		wymienić osiągnięcia starożytnych Rzymian	wyjaśnić, na czym polegał antropocentryzm cywilizacji antyku		
Filozofia antyku.	- wymienić najważniejszych filozofów starożytnej Grecji: Sokratesa, Platona i Arystotelesa - wyjaśnić etymologię oraz znaczenie słowa <i>filozofia</i> - wyjaśnić pojęcie <i>cnoty</i>	- przedstawić podstawowe założenia filozofii Sokratesa, Platona, Arystotelesa - omówić najważniejsze założenia szkoły filozoficznej stoików, epikurejczyków, sceptyków i cyników	- omówić dualistyczną koncepcję świata według Platona - wskazać różnice między epikurejczykami a hedonistami	wypowiedzieć się na temat znaczenia działalności Arystotelesa	wyjaśnić, na czym polegał przełomowy charakter działalności Sokratesa i omówić jego metodę filozoficzną
Sztuka antyku.	- rozpoznać najważniejsze zabytki starożytne Grecji i Rzymu - wymienić cechy antycznego ideału piękna	- przedstawić główne cechy sztuki antycznej - wymienić innowacje architektoniczne wprowadzone przez Rzymian	- omówić znaczenie harmonii w sztuce antyku - wytłumaczyć, co to jest kanon	dokonać analizy dzieła sztuki starożytnej	scharakteryzować przykłady współczesnych dzieł sztuki nawiązujących do antyku
ANTYK – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
Mit i jego znaczenie.	- definiować mit - wymienić rodzaje mitów	wymienić i omówić funkcje mitów	wymienić mitologizmy i przedstawić ich źródła	wymienić toposy wywodzące się z mitologii	wyjaśnić, na czym polega symboliczny charakter mitów
Bogowie olimpijscy.	- wymienić bogów olimpijskich - zrelacjonować historię pojedynku między Apollem a Marsjaszem	- krótko scharakteryzować każdego z bogów olimpijskich - określić funkcję atrybutów bogów olimpijskich - scharakteryzować Apolla na podstawie fragmentu	scharakteryzować rywalizujących zawodników i sposób ich gry	przedstawić symboliczne i uniwersalne znaczenie pojedynku	odnieść do rzeczywistości i współczesnej przedstawione w micie dwa rodzaje sztuki
Toposy i archetypy.	zrelacjonować historię	scharakteryzować Niobe i Narcyza	omówić zagadnienie winy i kary na podstawie	sformułować przesłanie moralne	poddać refleksji relacje między

	Niobe i Narcyza • wyjaśnić pojęcie: <i>narcyzm</i>	• omówić znaczenie mitologizmu: <i>skamienie z bólu</i> w odniesieniu do mitu o Niobe	mitu o Niobe i innych poznanych mitów	płynące z mitów o Niobe i Narcyzie	bogami a ludźmi w mitologii greckiej
Geneza „Iliady” Homera.	• wymienić rodzaje literackie • zrelacjonować treść fragmentu • wyjaśnić pojęcie: <i>epos</i> • wymienić najważniejszych bohaterów <i>Iliady</i>	• zdefiniować epikę • wymienić cechy eposu homeryckiego • wskazać cechy eposu homeryckiego we fragmencie • omówić kompozycję <i>Iliady</i> • przedstawić boskie i ludzkie cechy Achillesa • wskazać środki językowe użyte we fragmencie	• określić funkcję środków językowych • omówić, w jaki sposób zostały połączone światy bogów i ludzi we fragmencie	• wypowiedzieć się na temat obrazu człowieka ukazanego w <i>Iliadzie</i>	• przedstawić związki frazeologiczne mające swoje źródło w mowie o wojnie trojańskiej, wyjaśnić ich pochodzenie i znaczenie
Epos – struktura.	• zrelacjonować treść fragmentu • wyjaśnić pojęcie: <i>epos</i> • wymienić najważniejszych bohaterów <i>Odysei</i>	• wymienić cechy eposu homeryckiego • omówić kompozycję <i>Odysei</i> • wskazać środki językowe użyte we fragmencie	• określić funkcję środków językowych	• wypowiedzieć się na temat obrazu człowieka i jego losu ukazanego w <i>Odysei</i>	• wyjaśnić archetypiczne znaczenie wędrówki Odysa • przedstawić znaczenie pojęcia: <i>homo viator</i>
Problematyka „Antygonie”	• zdefiniować dramat jako jeden z rodzajów literackich • zrelacjonować treść <i>Antygony</i>	• wskazać w <i>Antygonie</i> cechy dramatu • wymienić najważniejszych twórców tragedii antycznej	• przedstawić kompozycję dramatu antycznego	• omówić rolę teatru w starożytnej Grecji • wskazać w <i>Antygonie</i> części kompozycyjne: ekspozycję, zawiązanie akcji, punkt kulminacyjny i rozwiązanie akcji	• porównać, jaką funkcję pełnił teatr w starożytnej Grecji, a jaką pełni współcześnie • zrelacjonować mit rodu Labdakidów
Konflikt tragiczny w „Antygonie”	• wymienić racje Kreona	• omówić zasadę trzech jedności na	• wyjaśnić, na czym polega tragizm	• analizować sposób przedstawie	• analizować koncepcję człowieka i

	i racje Antygony • wskazać w tekście elementy budowy dramatu antycznego • wymienić motywy obecne w Antygonie	przykładzie utworu Sofoklesa • scharakteryzować głównych bohaterów • wymienić funkcje chóru w dramacie antycznym na przykładach z tekstu kategorii tragedii greckiej	Antygony i tragizm Kreona • posługiwać się pojęciem <i>hybris</i> przy charakteryzowaniu postaci Kreona i Antygony • omówić rolę fatum i <i>harmatii</i> w życiu bohaterów tragedii	nia motywów literackich i kulturowych w <i>Antygonie</i>	losu w świecie starożytnych Greków, odnosząc się do <i>Antygony</i>
	• wymienić cechy tragedii antycznej • wymienić funkcje chóru	• wskazać cechy tragedii antycznej w <i>Antygonie</i>	• omówić związek między stasimonami a treścią epeisodionów	• analizować fragment tekstu pod kątem funkcji środków językowych	• analizować styl utworu
Platon, Państwo (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść fragmentu	• wyjaśnić, na czym polegało państwo idealne według Platona • opisać, jak według Platona wygląda poznawanie prawdy	• wyjaśnić metaforyczne znaczenie opowieści o jaskini • omówić relacje między rzeczywistością materialną a idealną • wskazać cechy utopii w platońskiej wizji państwa	• wyjaśnić funkcję dialogu dla wymowy fragmentu • przedstawić platońską koncepcję państwa	• podjąć dyskusję na temat koncepcji przedstawionej przez Platona
Najstarsza teoria literatury – <i>Poetyka</i> Arystotelesa (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść fragmentu • wyjaśnić pojęcie: <i>poetyka</i>	• omówić kompozycję dzieła • wymienić najważniejsze założenia <i>Poetyki</i> • wskazać, jakie są, według Arystotelesa, wyznaczniki poezji	• wyjaśnić, na czym polega epizodyczność fabuły	• przedstawić i omówić sposoby wywołania <i>katharsis</i> • omówić funkcję mitów w literaturze	• omówić funkcję i znaczenie poetyki normatywnej
O sile argumentów	• zrelacjonować treść fragmentu	• omówić kompozycję dzieła	• wymienić i omówić trzy warunki	• przygotować wypowiedź retoryczną	• podjąć dyskusję na temat przydatności

– <i>Retoryka</i> Arystotelesa (lektura uzupełniająca)	• wyjaśnić pojęcie: <i>retoryka</i>	• wymienić cechy skutecznej wypowiedzi retorycznej	skutecznego przemawiania • analizować wybrany fragment tekstu literackiego pod kątem użycia środków retorycznych	według wskazówek Arystotelesa	retoryki w różnych sytuacjach
Nieśmiertelność poety – liryka Horacego	• przedstawić postać Horacego • wyjaśnić pojęcie: <i>exegi monumentum, non omnis moriar</i>	• omówić cechy charakterystyczne pieśni • rozpoznać rodzaj liryki omówionych utworów, jego adresata, sposób kreacji podmiotu lirycznego i sytuacji lirycznej • wskazać środki wyrazu artystycznego zastosowane w utworze	• określić problematykę utworów • określić funkcję środków językowych	• omówić koncepcję poety i poezji wyrażoną w utworze	• wskazać i omówić topos <i>exegi monumentum</i> obecny w innych tekstach kultury
	• zrelacjonować treść wierszy • określić rodzaj liryki • wskazać adresatów lirycznych w wierszach	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego w wierszach • wskazać środki językowe użyte w utworach	• wskazać elementy filozofii stoickiej i epikurejskiej w utworach • określić funkcję środków językowych	• omówić, przedstawić w wierszach sytuację człowieka w obliczu śmierci	• na podstawie utworów przedstawić założenia filozofii Horacego
ANTYK – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
Język jako system znaków.	• definiować znak	• omówić język jako system znaków	• wymienić i omówić cechy systemu językowego	• porównać różne formy przekazywania informacji	• wyjaśnić przyczyny nieporozumień językowych
ANTYK – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
Plan dekompozycyjny tekstu, streszczenie	• wymienić rodzaje planów • charakteryzować rodzaje planów • definiować streszczenie	• wymienić cechy dobrze skonstruowanego planu • prezentować proces tworzenia streszczenia • omówić różnice między planem	• tworzyć dekompozycyjne plany szczegółowy wskazanego tekstu • przekształcić plan szczegółowy	• na podstawie stworzonego planu napisać streszczenie	• ocenić poprawność podanego streszczenia

	• wskazać i omówić dwa porządki streszczenia	ramowym a planem szczegółowym	w plan ramowy		
Notatka syntetyzująca	• definiować notatkę syntetyzującą • przedstawić budowę notatki syntetyzującej	• przedstawić proces tworzenia notatki	• analizować podane notatki syntetyzujące	• tworzyć notatkę syntetyzującą na podstawie podanych tekstów	• ocenić poprawność podanej notatki syntetyzującej
Wypowiedź argumentacyjna	• przedstawić strukturę wypowiedzi argumentacyjnej • wymienić rodzaje argumentów	• omówić sposoby budowania spójności między zdaniami • rozwinąć zaproponowaną argumentację	• zaproponować argumenty do podanej tezy i poprzeć je przykładami • ułożyć konspekt wypowiedzi argumentacyjnej	• zbudować spójną, poprawną i przekonującą wypowiedź argumentacyjną	• ocenić poprawność podanej wypowiedzi argumentacyjnej
ANTYK – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie interpretować materiał obowiązkowy • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać	• formułować i rozwiązywać problemy badawcze
BIBLIA – O EPOCE					
Biblia – wiadomości wstępne	• wyjaśnić etymologię słowa <i>Biblia</i> • przedstawić podział Biblii • wymienić języki, w jakich została zapisana Biblia	• przedstawić najważniejsze tłumaczenia Biblii • przedstawić przysłowia i aforyzmy, mające swoje źródło w Biblii	• wymienić cechy stylu biblijnego • wymienić biblizmy i wskazuje ich źródło	• wskazać przykłady stylu biblijnego • przedstawić, jak odczytywać i interpretować Biblię	• wypowiedzieć się na temat funkcjonowania języka Biblii w życiu codziennym i w literaturze
BIBLIA – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
Księga Rodzaju – dzieje początków	• zrelacjonować powstanie świata i	• omówić wybrane wątki i przedstawić wybrane postacie z Księgi Rodzaju	• porównać biblijny opis stworzenia świata i człowieka z	• interpretować opowieść o zerwaniu owocu z	• omówić koncepcję człowieka w Biblii

świata i ludzkości	człowieka według Biblii	• wyjaśnić znaczenie biblizmów, wywodzących się z Księgi Rodzaju	opisem mitologicznym • przedstawić i interpretować wybrane symbole zawarte w Księdze Rodzaju	drzewa zakazanego (grzechu pierworodnym) • wskazać cechy stylu biblijnego w podanym fragmencie Księgi Rodzaju	
Konteksty i nawiązania – <i>Prawiek i inne czasy</i> Olgi Tokarczuk	• zrelacjonować treść fragmentu • omówić świat przedstawiony • wskazać narratora	• wskazać elementy realistyczne i fantastyczne we fragmencie • wskazać motywy biblijne we fragmencie i omówić ich funkcję	• porównać biblijny sposób przedstawienia kosmogonii z zaproponowanym przez Olgę Tokarczuk • przedstawić problematykę fragmentu	• interpretować treści niedosłowne fragmentu	• wypowiedzieć się na temat funkcji mitu kosmogonicznego w życiu wspólnoty
Rozważania o cierpieniu – Księga Hioba	• opowiedzieć historię Hioba • przedstawić kompozycję Księgi Hioba	• scharakteryzować Hioba • omówić relacje między Hiobem a Bogiem na podstawie fragmentu Biblii	• interpretować przemianę postawy Hioba po rozmowie z Bogiem • przedstawić postać Hioba jako symbol niezawinionego o cierpienia i niezachwianej wiary	• podjąć dyskusję na temat sensu cierpienia i zgody Boga na istnienie zła (teodycei)	• omówić sposoby przedstawiania Hioba w sztuce na podanych przykładach
Dociekanie sensu ludzkiego życia w Księdze Koheleta	• wyjaśnić, kim był Kohelet • zrelacjonować fragment	• wskazać rady Koheleta, jak należy przeżywać swój los	• określić funkcję środków stylistycznych użytych we fragmencie • określić problematykę utworu	• interpretować teologiczną wymowę Księgi Koheleta	• wskazać podobieństwa między radami Koheleta a radami greckich filozofów
Poezja biblijna – Księga Psalmów	• przyporządkować psalmy do liryki • określić rodzaj liryki oraz nadawcę	• sklasyfikować psalmy według poznanych kryteriów • odnaleźć środki stylistyczne zastosowane w psalmach	• określić funkcję środków językowych użytych w psalmach	• interpretować symbole pojawiające się w psalmach	• omówić koncepcję Boga i człowieka, wyłaniającą się z psalmów

	i adresata psalmów • definiować pojęcia: <i>psalm</i> , <i>psalterz</i>				
Wizja końca świata w Apokalipsie św. Jana	• streścić przedstawione fragmenty Apokalipsy św. Jana	• opisać jeźdźców Apokalipsy i scharakteryzować ich na podstawie ryciny Albrechta Dürera • wypowiedzieć się na temat genezy i autorstwa Apokalipsy św. Jana	• wskazać główne cechy stylu Apokalipsy • interpretować symbole i alegorie znajdujące się w omówionych fragmentach	• wypowiedzieć się na temat sposobów obrazowania i wywoływania nastroju grozy w Apokalipsie	• porównać biblijną Apokalipsę z innymi przedstawieniami końca świata

BIBLIA – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI

Streszczenie a parafraza (*pojęcie parafrazy i wykorzystywanie pojęcia parafrazy w interpretacji utworu literackiego na poziomie rozszerzonym)	• rozpoznać i zdefiniować streszczenie	• odróżnić streszczenie od parafrazy	• wymienić różnice między streszczeniem a parafrazą • wykonać streszczenie	• funkcjonalnie wykorzystać umiejętność streszczania	• funkcjonalnie wykorzystać umiejętność streszczania i parafrazowania
--	--	--------------------------------------	---	--	---

BIBLIA – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE

Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty biblijne	• wyciągać wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać	• formułować i rozwiązywać problemy badawcze
---------------------------------------	--	--	--	--	--

ŚREDNIOWIECZE – O EPOCE

Średniowiecze – wprowadzenie do epoki	• objaśnić etymologię nazwy epoki • wymienić najważniejsze wydarzenia związane z początkiem i końcem	• wymienić średniowieczne wzorce osobowe • wyjaśnić, na czym polegał uniwersalizm średniowieczny • przedstawić informacje na	• definiować teocentryzm i wyjaśnić, czym przejawiał się w średniowieczu • wyjaśnić, w czym	• omówić fundamenty kultury średniowiecznej • wypowiedzieć się na temat różnic	• interpretować rolę karnawału w wiekach średnich
---------------------------------------	---	--	--	---	---

	średniowiecz a	temat szkół i uniwersytetów w średniowieczu	przejawiał się dualistyczny obraz świata w średniowieczu • omówić średniowieczną hierarchię społeczną	między filozofią starożytną a średniowieczną	
Sztuka średniowieczna	• rozpoznać najważniejsze zabytki polskiego i europejskiego średniowiecza	• podać przykłady zabytków polskiego i europejskiego średniowiecza	• wyjaśnić i zilustrować przykładami parenetyczny i anonimowy charakter sztuki średniowiecznej • omówić alegorię i podać jej przykłady	• analizować średniowieczne dzieło sztuki według podanych kryteriów	• wskazać przykłady wpływu sztuki średniowiecznej na epoki następne

ŚREDNIOWIECZE – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA

<i>Bogurodzica</i> – najstarszy polski utwór poetycki	• przeczytać ze zrozumieniem <i>Bogurodnicę</i> • wskazać przykłady archaizmów w utworze	• rozpoznać podmiot liryczny oraz adresata utworu • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i składniowe	• omówić sposób przedstawienia Matki Boskiej w <i>Bogurodnicy</i> • omówić kompozycję utworu • na przykładzie <i>Bogurodnicy</i> omówić takie cechy literatury średniowiecznej, jak anonimowość, teocentryzm i dydaktyzm	• odnaleźć w treści <i>Bogurodnicy</i> motyw <i>deesis</i> i odnieść go do sztuk plastycznych • omówić formę wiersza • omówić funkcję <i>Bogurodnicy</i> w średniowiecznej Polsce	• wypowiedzieć się na temat piśmiennictwa religijnego w średniowieczu
Ludzki wymiar cierpienia Matki Boskiej w <i>Lamencie</i>	• zrelacjonować treść <i>Lamentu</i> <i>świętokrzyskiego</i>	• określić sytuację liryczną, podmiot liryczny i adresatów utworu • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne,	• scharakteryzować Maryję jako matkę • omówić motyw <i>stabat</i> <i>Mater</i> w wierszu	• porównać obrazy Maryi z <i>Lamentu</i> <i>świętokrzyskiego</i> i z <i>Bogurodnicy</i>	• wypowiedzieć się na temat genezy utworu

świętokrzyski m		fonetyczne i składniowe • omówić kompozycję wiersza • wskazać środki językowe w wierszu	• określić funkcję środków językowych		
Motyw tańca śmierci w <i>Rozmowie mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i>	• streścić utwór	• opisać obraz śmierci przedstawiony w utworze • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i składniowe	• omówić motyw <i>danse macabre</i> • w kontekście utworu wyjaśnić pojęcia: <i>memento mori</i> • omawia groteskowy i naturalistyczny sposób przedstawienia śmierci • wskazuje elementy komizmu w utworze	• na podstawie lektury omówić światopogląd ludzi średniowiecza • omówić utwór jako satyrę społeczną	• wyjaśnić przyczyny popularności motywu śmierci w średniowieczu
Ideał rycerza – <i>Pieśń o Rolandzie</i>	• zrelacjonować treść fragmentów • przedstawić kodeks honorowy średniowiecznego rycerza	• wymienić najważniejszych bohaterów <i>Pieśni o Rolandzie</i> • scharakteryzować Rolanda • omówić kompozycję utworu	• przedstawić Rolanda jako wzorzec osobowy rycerza • wskazać w utworze cechy eposu rycerskiego • omówić elementy <i>ars bene moriendi</i> obecne w utworze • omówić sposób kreacji bohaterów – rycerzy oraz ich wrogów	• wskazać i omówić symbole obecne w pieśni • omówić kontekst historyczny utworu	• porównać wzorzec wojownika współczesnego ze średniowiecznym
Średniowieczna miłość – <i>Dzieje Tristana i Izoldy</i> (lektura uzupełniająca)	• streścić podany fragment <i>Dziejów Tristana i Izoldy</i> • wymienić najważniejszych	• omówić kompozycję utworu • wskazać cechy gatunkowe utworu • charakteryzować, ukazane w	• objaśnić funkcję fantastyki w utworze • wyjaśnić, na czym polega tragizm Tristana i Izoldy	• przeanalizować specyfikę uczucia łączącego Tristana i Izoldę	• wypowiedzieć się na temat obyczajowości średniowiecznej na podstawie <i>Dziejów</i>

	bohaterów utworu	utworze, wzorce parenetyczne władcy, rycerza i damy serca		sformułować zasady miłości dworskiej	<i>Tristana i Izoldy</i>
Podróż po zaświatach – <i>Boska komedia</i> Dantego Alighieri	- zrelacjonować treść fragmentów - omówić fabułę całego utworu - wymienić przewodników w Dantego po zaświatach	- omówić genezę <i>Boskiej komedii</i> - wyjaśnić tytuł - scharakteryzować narratora - omówić kompozycję poematu - wyjaśnić pojęcia: <i>poemat epicki</i>	- wymienić elementy dzieła charakterystyczne dla średniowiecza i renesansu - zinterpretować alegorie obecne w poemacie	wypowiedzieć się na temat sposobu obrazowania w utworze	wskazać źródła kulturowe, z których czerpał Dante
ŚREDNIOWIECZE – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
Wiedza z dziedziny fleksji, leksyki, frazeologii i słowotwórstwa w analizie i interpretacji tekstów literackich	- wskazać czasowniki w tekście i określa ich formę gramatyczną - wskazać w tekście przymiotniki i imiesłowy o zabarwieniu neutralnym i wartościującym - wskazać w tekście rzeczowniki abstrakcyjne i konkretne - wskazać w tekście zdrobnienia	- wyjaśnić funkcję czasowników użytych w tekście - określić funkcję przymiotników o zabarwieniu neutralnym i wartościującym użytych w tekście - określić funkcję rzeczowników abstrakcyjnych i konkretnych użytych w tekście - określić funkcję zdrobnień w tekście	analizować tekst pod kątem użycia gramatycznych środków językowych	wskazać środki językowe służące psychizacji krajobrazu	omówić sposoby podkreślenia ekspresji tekstu za pomocą środków językowych
ŚREDNIOWIECZE – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	wykorzystać najważniejsze konteksty	- wyciągać wnioski - określić własne stanowisko	- poprawnie interpretować wymagany materiał - właściwie argumentować - uogólnić, podsumować i porównać	formułować i rozwiązywać problemy badawcze

RENEZANS – O EPOCE					
U progu czasów nowożytnych	• wyjaśnić znaczenie nazwy epoki • wskazać powiązania pomiędzy renesansem a antykiem • wyjaśnić, na czym polegała reformacja	• wyjaśnić pojęcia <i>humanizm</i> i <i>antropocentryzm</i> w kontekście epoki • objaśnić, na czym polegała reformacja, podać jej przyczyny i opisać rolę Marcina Lutra • wymienić wyznania protestanckie	• wyjaśnić rolę wydarzeń wyznaczających początek renesansu w kształtowaniu nowej epoki • omówić powiązania pomiędzy renesansem a antykiem • analizować wpływ antyku na narodziny nowej epoki	• przedstawić główne idee Erazma z Rotterdamu, Mirandoli, Machiavellego i Morusa • opisać tych filozofów na kształtowanie się nowej epoki	• przedstawić zmiany społeczne kształtujące nową epokę
Sztuka renesansu	• rozpoznać styl sztuki renesansowej • wymienić najważniejszych twórców renesansu	• wymienić cechy charakterystyczne stylu renesansowego i omówić je na przykładach • wyjaśnić pojęcia: <i>mimesis</i>, <i>perspektywa</i>	• wskazać i zilustrować przykładami najważniejsze tematy sztuki renesansowej • opisać twórczość najważniejszych artystów renesansu (Leonardo da Vinci, Michał Anioł, Rafael, Sandro Botticelli)	• dokonać analizy dzieła renesansowego • omówić wpływ antyku na sztukę renesansu	• dostrzec i omówić wartości humanistyczne w sztuce renesansu
RENEZANS – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
Wzorzec życia szlacheckiego – <i>Żywot człowieka pocziwego</i> Mikołaja Reja	• przedstawić tematykę utworu • wyjaśnić, na czym polega dydaktyczny charakter <i>Żywota</i>	• streścić podane fragmenty • wymienić cechy idealnego szlachcica	• na podstawie tekstu scharakteryzować idealnego szlachcica • wskazać środki językowe zastosowane we fragmentach	• omówić obraz świata przedstawiony we fragmentach • omówić funkcję środków językowych zastosowanych we fragmentach	• wyjaśnić, na czym polega antropocentryczny charakter utworu

Renesansowa wizja Boga – <i>Czego chcesz od nas, Panie</i> Jana Kochanowskiego	• zrelacjonować treść pieśni <i>Czego chcesz od nas, Panie</i> • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego • określić rodzaj liryki	• określić gatunek utworu i podać jego pochodzenie • omówić sposób kreacji nadawcy i adresata tekstu • wskazać użyte środki językowe • wypowiedzieć się na temat twórczości Jana Kochanowskiego	• dokonać interpretacji wiersza • zanalizować renesansowy charakter wiersza • omówić funkcję środków językowych	• porównać obraz Boga w wierszu Jana Kochanowskiego z obrazem Boga w utworach średniowiecznych	• rozpoznać rodzaj wersyfikacji
Światopogląd Jana Kochanowskiego utrwalony w <i>Pieśniach</i>	• zrelacjonować treść <i>Pieśni IX</i> • zdefiniować gatunek <i>pieśń</i>	• wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego pieśni • wskazać elementy światopoglądu renesansowego w utworze • wyjaśnić pojęcia: <i>horacjanizm</i>, <i>cnota</i>, <i>fortuna</i>, <i>stoicyzm</i>, <i>epikureizm</i>	• omówić kompozycję wiersza • omówić kreację podmiotu lirycznego • odnaleźć i omówić motywy horacjańskie w utworze Kochanowskiego • omówić kontekst filozoficzny • na podstawie wiersza scharakteryzować światopogląd poety	• dokonać funkcjonalnej analizy i interpretacji utworu • przedstawić humanistyczny ideał człowieka na podstawie pieśni	• wskazać w utworze cechy wiersza sylabicznego
Liryka patriotyczna Jana Kochanowskiego – <i>Pieśń V</i>	• zrelacjonować treść pieśni • zdefiniować gatunek <i>pieśń</i>	• wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego • wypowiedzieć się na temat przynależności	• omówić funkcję użytych środków językowych • omówić kontekst historyczny	• wyjaśnić pojęcie <i>liryka tyrtejska</i> • uzasadnić przynależność <i>Pieśni V</i> do liryki tyrtejskiej • przedstawić sposób przedstawienia	• omówić sposób przedstawienia motywu ojczyzny w twórczości współczesnej

		gatunkowej utworu • wskazać użyte środki językowe • przedstawić argumentację podmiotu lirycznego		motywu ojczyzny w wybranym przez siebie utworze literackim	
Liryka autotematyczna Jana Kochanowskiego – <i>Pieśń XXIV</i>	• relacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny	• omówić kreację podmiotu lirycznego • wskazać motywy mitologiczne w utworze • wskazać środki językowe • wyjaśnić, na czym polega autotematyzm wiersza	• omówić kontekst historycznoliteracki • omówić funkcję motywów mitologicznych w utworze • omówić funkcję środków językowych • omówić realizację motywu <i>non omnis moriar</i> w wierszu	• wskazać elementy światopoglądu renesansowego w wierszu	• wypowiedzieć się na temat symboliki ptaka w literaturze i sztuce
„Żaden ojciec podobno barziej nie miłował dziecięcia” – o <i>Trenach</i> Jana Kochanowskiego	• odnieść <i>Treny</i> Jana Kochanowskiego do jego biografii • zrelacjonować treść <i>Trenów IX, X i XI</i> • zdefiniować tren	• wyjaśnić, na czym polegał kryzys światopoglądowy poety widoczny w <i>Trenach</i> • wskazać nawiązania do antyku w poznanych trenach (filozofii, mitologii) • wskazać nawiązania biblijne w poznanych trenach	• wyjaśnić, na czym polega polemika ze stoicyzmem w poznanych trenach • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w poznanych trenach • wskazać ironię w <i>Trenie IX</i> i określić jej funkcję • wskazać punkt kulminacyjny w <i>Trenie X</i> i wyjaśnić jego istotę • wskazać wyobrażenia	• dokonać analizy i interpretacji <i>Trenów IX, X i XI</i>	• wyjaśnić, na czym polegało nowatorstwo <i>Trenów</i> Kochanowskiego

			eschatologiczne obecne w <i>Trenie X</i> • przedstawić wątpliwości podmiotu lirycznego w <i>Trenie XI</i>		
Żałoba po stracie dziecka – ***[<i>Anka! to już trzy i pół roku</i>] Władysława Broniewskiego	• zrelacjonować treść wiersza • określić rodzaj liryki • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego	• odnaleźć nawiązania do <i>Trenów</i> Jana Kochanowskiego	• dokonać analizy wiersza • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w kontekście <i>Trenów</i> Jana Kochanowskiego	• interpretować zakończenie wiersza • omówić kontekst historyczny utworu	• podjąć dyskusję na temat opisu śmierci i żałoby w różnych epokach literackich
<i>Treny</i> jako cykl poetycki	• przedstawić kompozycję cyklu • grupować utwory w obszary tematyczne	• omówić sposób przedstawienia Urszulki w <i>Trenach</i> • omówić odniesienia do antyku i Biblii obecne w <i>Trenach</i> • wskazać środki językowe użyte w utworach • odczytać ewolucję światopoglądu poety w cyklu <i>Trenów</i>	• omówić cykl <i>Trenów</i> jako kreację artystyczną • wskazać elementy renesansowe w cyklu • określić funkcję środków językowych użytych w utworach • omówić sposób przedstawienia śmierci w wierszach	• omówić cykl jako świadectwo kryzysu światopoglądowego • przedstawić ewolucję poglądów Jana Kochanowskiego w cyklu, odwołując się do wierszy • porównać kreacje literackie bohaterów dotkniętych cierpieniem – podmiot liryczny <i>Trenów</i> i Hioba	• wyjaśnić, na czym polega konsolacyjny charakter <i>Trenów</i> • podjąć dyskusję na temat uniwersalnego charakteru <i>Trenów</i> • omówić funkcję przedstawienia sytuacji lirycznej na podobieństwo snu w <i>Trenie XIX</i> • omówić wizję życia pośmiertnego w <i>Trenach</i>
O czym jest <i>Odprawa posłów greckich</i> Jana Kochanowskiego?	• zrelacjonować treść dramatu • wymienić bohaterów tragedii i podać ich pierwowzory z mitologii greckiej	• wskazać nawiązania do mitu o wojnie trojańskiej • wskazać nawiązania do budowy tragedii antycznej	• przedstawić problematykę dramatu • wyjaśnić, na czym polega konflikt postaw w dramacie	• przedstawić okoliczności wystawienia utworu	• omówić kunszt poetycki pieśni chóru

		scharakteryzować bohaterów			
Zastosowanie chwytów retorycznych w polityce – <i>Odprawa posłów greckich</i> Jana Kochanowskiego	przedstawić argumenty Antenora i Aleksandra	wskazać chwytów retorycznych ierystycznych w wypowiedziach Antenora, Aleksandra i Iketaona	- przeanalizować argumenty mówców - omówić mechanizmy powstawania decyzji przesądzających o losach zbiorowości zaprezentowane w utworze - na podstawie pieśni <i>Wy, którzy pospolitą rzeczą władacie</i> stworzyć kodeks etyczny polityka	- przeanalizować mowę Iketaona pod kątem zabiegów manipulacyjnych - omówić przesłanie zawarte w zakończeniu dramatu	wyjaśnić, czym jest <i>kostium historyczny</i> w utworze i odnieść to pojęcie do <i>Odprawy posłów greckich</i>
<i>Odprawa posłów greckich</i> jako dramat humanistyczny	przedstawić budowę <i>Odprawy posłów greckich</i>	- wskazać cechy gatunkowe tragedii antycznej w <i>Odprawie posłów greckich</i> - wskazać cechy dramatu humanistycznego w <i>Odprawie posłów greckich</i>	- omówić cechy gatunkowe tragedii antycznej zastosowane przez Jana Kochanowskiego - omówić funkcję pieśni chóru w dramacie	wypowiedzieć się na temat sporu pomiędzy Aleksandrem a Antenorem w odniesieniu do konfliktu tragicznego	omówić funkcję monologu Kasandry
Podsumowanie wiadomości na temat Jana Kochanowskiego	- omówić kontekst biograficzny twórczości Jana Kochanowskiego - wymienić najważniejsze utwory Jana	- scharakteryzować wybrane utwory Jana Kochanowskiego - wskazać najważniejsze tematy i motywy w twórczości Jana	omówić kontekst filozoficzny twórczości Jana Kochanowskiego	omówić znaczenie twórczości Jana Kochanowskiego w rozwoju literatury polskiej	omówić renesansowy charakter twórczości Jana Kochanowskiego

	Kochanowski	Kochanowski			
Życie w idealnym państwie – <i>Utopia</i> Tomasa Morusa	• zrelacjonować treść fragmentu utworu • zdefiniować pojęcie <i>utopia</i>	• omówić koncepcję organizacji życia społecznego przedstawioną w dziele	• wymienić prawa i obowiązki mieszkańców Utopii	• podjąć dyskusję na temat ideału społeczeństwa przedstawionego w dziele Morusa • przedstawić motyw utopii dawniej i dziś	• wyjaśnić, na czym polega antyutopia i podać przykłady
Niebezpieczeństwa utopii – <i>Nowy wszechświat</i> Aldousa Huxleya	• zrelacjonować treść fragmentu utworu • wyjaśnić pojęcie <i>antyutopia</i>	• wyjaśnić, na czym polega antyhumanizm utopii opisanej przez Huxleya • wskazać elementy konwencji <i>science fiction</i> we fragmentach	• omówić relacje między utopią i antyutopią na przykładzie <i>Utopii</i> Tomasa Morusa i <i>Nowego wszechświata</i> Aldousa Huxleya	• podjąć dyskusję, czy ważniejsza jest jednostka, czy społeczność	• podać przykłady utopii i antyutopii w kulturze współczesnej
Retoryka w służbie ojczyźnie – <i>Kazania sejmowe</i> Piotra Skargi	• określić, na czym polega dydaktyczny charakter <i>Kazań sejmowych</i> • wyjaśnić pojęcie <i>retoryka</i>	• zrelacjonować argumentację Piotra Skargi • wskazać w tekście chwyt retoryczne • wskazać w tekście nawiązania do Biblii	• omówić funkcję zastosowanych środków retorycznych • omówić realizację toposu ojczyzny w utworze	• scharakteryzować stylizację biblijnego proroctwa obecną w <i>Kazaniach sejmowych</i> • podjąć dyskusję na temat wymowy politycznej <i>Kazań sejmowych</i> • umieścić <i>Kazania sejmowe</i> w kontekście historycznym	• wypowiedzieć się na temat wizji Skargi ukazanej na obrazie Jana Matejki • ocenić ideologiczną funkcję obrazu
RENEZANS – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
Zapożyczenia	• definiować pojęcie <i>zapożyczenie</i> • przedstawić podział zapożyczeń ze względu	• przedstawić historię zapożyczeń w języku polskim • podać przykłady zapożyczeń i	• wyjaśnić przyczyny zmiany źródeł zapożyczeń na przestrzeni wieków • rozpoznać zapożyczenia	• przekształcić podane zdania tak, aby zastąpić zapożyczenia słowami rodzimymi	• podjąć dyskusję na temat roli zapożyczeń w języku polskim • sklasyfikować przykłady

	na pochodzenie	sklasyfikować je ze względu na pochodzenie	w tekście i dokonać ich klasyfikacji		zapożyczeń ze względu na stopień przyswojenia
RENESANS – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
Perswazja w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej	• wyjaśnić, czym jest perswazja	• znać i rozróżniać rodzaje argumentów stosowanych w perswazji	• znać i stosować zabiegi językowe wzmacniające perswazję • wskazać cele perswazyjne w podanych tekstach	• rozumieć i stosować zasady budowy skutecznej wypowiedzi perswazyjnej • wskazać językowe i pozajęzykowe środki perswazji w podanych tekstach i zaprezentowanych sytuacjach	• wskazać i rozróżniać cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej • przygotować mowę perswazyjną
Jak skutecznie przemawiać?	• wyliczać rodzaje przemówień • wyliczać środki retoryczne	• rozumieć i stosować w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną • wyjaśnić, w jaki sposób użyte środki retoryczne oddziałują na odbiorcę	• analizować przemówienie pod kątem użytych środków retorycznych	• stosować retoryczne zasady kompozycyjne w tworzeniu własnego tekstu • wygłosić mowę z uwzględnieniem środków pozajęzykowych	• zbudować wypowiedź retoryczną z uwzględnieniem jej funkcji językowej, celu i adresata
RENESANS – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
Powtórzenie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać	• formułować i rozwiązywać problemy badawcze
BAROK – O EPOCE					
Barok – epoka sprzeczności	• wyjaśnić etymologię terminu <i>barok</i> • określić ramy czasowe epoki w	• scharakteryzować podstawowe różnice pomiędzy renesansem a barokiem	• wyjaśnić znaczenie soboru trydenckiego dla epoki • omówić główne idee filozofii Kartezjusza	• wypowiedzieć się na temat życia codziennego w baroku	• omówić przyczyny i przejawy niepokojów duchowych charakterystycznych dla epoki

	Europie i Polsce	• omówić kontekst historyczny epoki • wyjaśnić pojęcie <i>kontrreformacja</i> • scharakteryzować specyfikę polskiego baroku • wyjaśnić pojęcie <i>sarmatyzm</i>	• omówić najważniejsze idee filozofii Pascala i wyjaśnić, na czym polega zakład Pascala		
Sztuka baroku	• wymienić najważniejszych twórców okresu baroku • wymienić najważniejsze cechy stylu barokowego	• zaprezentować twórczość najważniejszych przedstawicieli sztuki barokowej • rozpoznać cechy stylu barokowego na przedstawionych przykładach	• scharakteryzować malarstwo barokowe, posługując się przykładami • wymienić i opisać najważniejsze dzieła sztuki barokowej	• scharakteryzować idee, które ukształtowały sztukę baroku • dokonać analizy dzieła barokowego według wskazanych kryteriów	• opisać rolę Kościoła katolickiego jako mecenas sztuki barokowej

BAROK – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA

Poezja metafizyczna Mikołaja Sępa Szarzyńskiego	• wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego oraz określić sytuację liryczną	• odczytać ze zrozumieniem wiersze Szarzyńskiego • określić problematykę utworów • wskazać środki stylistyczne	• określić funkcję użytych środków stylistycznych • wskazać w utworze cechy sonetu • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w analizowanych sonetach	• dokonać analizy i interpretacji utworów • odnaleźć cechy poezji metafizycznej w utworach Szarzyńskiego	• porównać obraz Boga zawarty w wierszach Mikołaja Sępa Szarzyńskiego z obrazem Boga w <i>Hymnie</i> Jana Kochanowskiego
Kunsztowna poezja barokowa – wiersze	• zrelacjonować wiersze • wskazać podmiot	• wyjaśnić, na czym polega koncept w wierszu <i>Na</i>	• określić funkcję środków stylistycznych w wierszach	• dokonać analizy i interpretacji utworów	• omówić funkcjonowanie w kulturze motywu <i>vanitas</i>

Daniela Naborowskiego	liryczny, adresata lirycznego i określić sytuację liryczną	<i>oczy królowny angielskiej</i> • wyjaśnić, na czym polega dramatyzm przedstawienia a ludzkiej egzystencji w wierszu <i>Krótkość żywota</i> • wskazać środki stylistyczne	Naborowskiego o • odczytać wiersz <i>Krótkość żywota</i> jako traktat zawierający tezę i argumentację w obronie tezy	• omówić funkcję nawiązań do Księgi Koheleta w wierszu <i>Marność</i> • wskazać cechy poezji dworskiej w wierszu <i>Na oczy królowny angielskiej</i> • wskazać cechy poezji metafizycznej w wierszu <i>Krótkość żywota</i>	
Echa baroku w poezji współczesnej – Jarosław Marek Rymkiewicz, <i>Róża oddana Danielowi Naborowskiemu</i>	• zrelacjonować treść wiersza • wyjaśnić pojęcia: <i>topos</i> , <i>puenta</i> , <i>koncept</i> , <i>vanitas</i>	• określić zasadę kompozycyjną, według której zbudowany jest wiersz • wskazać podobieństwa pomiędzy wierszem Rymkiewicza a poezją Naborowskiego	• wykazać się znajomością motywów barokowych i wskazać, które motywy zostały wykorzystane w wierszu Rymkiewicza • zinterpretować puentę utworu	• omówić symbolikę róży w kulturze • dokonać analizy i interpretacji wiersza • wskazać nawiązania do barokowego konceptyzmu	• porównać wiersz Rymkiewicza z wierszem barokowym o podobnej konstrukcji
Poezja dworska Jana Andrzeja Morsztyna	• zrelacjonować treść wierszy • wskazać podmiot liryczny, adresata lirycznego i określić sytuację liryczną w utworach	• omówić kompozycję utworów • wyjaśnić istotę konceptu w wierszach • wskazać środki stylistyczne w utworach	• wskazać cechy poezji dworskiej w wierszach Jana Andrzeja Morsztyna • omówić funkcję użytych środków stylistycznych • wskazać cechy sonetu w utworze <i>Do trupa</i>	• dokonać analizy i interpretacji wierszy • wskazać obecność sensualizmu w analizowanych wierszach	• omówić połączenie toposu miłości i śmierci w wierszach Morsztyna i innych wybranych tekstach kultury
Barokowość w poezji współczesnej – Stanisław Grochowiak,	• wyjaśnić pojęcie <i>erotyk</i>	• wskazać użyte środki językowe • wskazać podobieństwa między	• określić problematykę wiersza • omówić funkcję użytych	• dokonać analizy i interpretacji wiersza	• wskazać elementy makabry w wierszu • wyjaśnić, na czym polega

***[<i>Dla zakochanych to samo staranie...</i>]		doświadczeni ami miłości i śmierci	środków stylistycznych • omówić związki między wierszem Grochowiaka a poezją Jana Andrzeja Morsztyna		ich groteskowość
William Szekspir i epoka elżbietańska	• wymienić najważniejsze dzieła Williama Szekspira	• zrelacjonować najważniejsze fakty z biografii Williama Szekspira	• wyjaśnić, czym był teatr elżbietański	• wyjaśnić związek między narodzinami teatru elżbietańskiego a rozkwitem kultury w Anglii pod panowaniem Elżbiety I	• scharakteryzować ogólnie tematykę dzieł Szekspira
<i>Romeo i Julia</i> – najsłynniejsza opowieść o miłości	• streścić fabułę dramatu	• wyjaśnić, na czym polega tragizm losów bohaterów • scharakteryzować bohaterów tragedii	• przedstawić kompozycję utworu	• wskazać zwroty akcji i omówić ich funkcję	• podjąć dyskusję na temat aktualności dzieła
Tragizm <i>Romea i Julii</i>	• wskazać przeszkody, z którymi muszą się mierzyć bohaterowie	• omówić sposób postrzegania miłości przez poszczególnych bohaterów	• omówić kreację Romea i Julii jako bohaterów dynamicznych • wyjaśnić, na czym polega idealizm bohaterów	• omówić tragizm tytułowych bohaterów dramatu • wyjaśnić, na czym polega tragizm w utworze literackim w odniesieniu do tradycji	• wypowiedzieć się na temat problemu konfliktu pokoleń przedstawionego w utworze
<i>Romeo i Julia</i> wobec tradycji literackiej	• wskazać i omówić cechy dramatu szekspirowskiego	• porównać budowę dramatu Szekspira z budową tragedii antycznej	• wypowiedzieć się na temat funkcji przeznaczenia w utworze i porównać je z antycznym fatum	• przeanalizować język utworu • przedstawić nowatorstwo twórczości Szekspira w stosunku do tragedii klasycznej	• porównać utwory podejmujące temat miłości silniejszej od śmierci

Makbet wystawiony na próbę – kreacja tytułowego bohatera dzieła Williama Szekspira	• streścić fabułę dramatu	• scharakteryzować Makbeta z początku dzieła jako wcielenie ideału rycerza feudalnego • omówić stopniową przemianę Makbeta	• omówić funkcję spotkania z czarownicami w życiu Makbeta	• analizować motywację zachowań bohatera • wskazać przyczyny ostatecznej klęski Makbeta	• interpretować znaczenie słów: „Makbet zabija sen”
Lady Makbet – kobieta fatalna czy bohaterka tragiczna?	• przedstawić historię Lady Makbet	• omówić reakcję Lady Makbet na wiadomość o wróżbie czarownic • omówić zachowanie Lady Makbet tuż po dokonaniu zabójstwa i pod koniec dramatu	• wskazać elementy manipulacji językowej w wypowiedziach Lady Makbet podczas próby przekonywania męża do zabójstwa • wskazać cechy Lady Makbet, które wyróżniają ją na tle tradycji literackiej	• omówić stereotypowy wizerunek kobiety w literaturze • przeanalizować relacje między małżonkami • przeanalizować dialogi między Makbetem a Lady Makbet przed dokonaniem zabójstwa	• podjąć dyskusję na temat przyczyn obłędu bohaterki
Funkcja świata nadprzyrodzonego w <i>Makbecie</i> Williama Szekspira	• wskazać elementy fantastyki w utworze	• omówić sposób kreacji wieǳm • wypowiedzieć się na temat funkcji wieǳm w dramacie	• wypowiedzieć się na temat wizerunku czarownicy w kulturze • omówić, w jaki sposób wieǳmy manipulują Makbetem • omówić funkcję wprowadzenia elementów fantastyki do dramatu	• wypowiedzieć się na temat motywu <i>theatrum mundi</i> w <i>Makbecie</i>, dostrzegając w tytułowym bohaterze aktora, a w czarownicach – reżyserki dramatu	• podjąć dyskusję, w jakim stopniu wróżby determinowały działania bohatera
<i>Makbet</i> – dramat o władzy	• podać przykłady zachowania Makbeta świadczące o	• scharakteryzować Makbeta jako władcę	• omówić funkcję strachu i ambicji w	• porównać drogę do władzy Makbeta i Balladyny	• podjąć dyskusję na temat wpływu władzy na człowieka

	jego przemianie w tyrana		kreacji Makbeta		
<i>Makbet</i> Williama Szekspira – dramat szekspirowski	• porównać budowę dramatu Szekspira z budową tragedii antycznej • wskazać elementy realistyczne i fantastyczne w dramacie	• określić funkcję fantastyki w utworze • wskazać cechy dramatu szekspirowskiego w <i>Makbecie</i>	• wyjaśnić, w jaki sposób Szekspir buduje napięcie dramatyczne w utworze • zdefiniować tragizm w utworze	• określić funkcję różnicowania języka bohaterów	• analizować przyczyny ponadczasowej aktualności dzieł Szekspira • wymienić przykłady adaptacji dzieł Szekspira
<i>Hamlet</i> – utwór o władzy	• zrelacjonować sposób przejęcia władzy przez Klaudiusza	• scharakteryzować Klaudiusza jako władcę	• wskazać elementy makiawelizmu w sposobie sprawowania władzy przez Klaudiusza • przeanalizować rolę Ducha w utworze jako symbol władzy ojcowskiej nad synem	• analizować monolog Klaudiusza wygłoszony po przedstawieniu i omówić zagadnienie teatralności polityki	• wypowiedzieć się na temat sposobu przejęcia władzy przez Fortynbrasa
Hamlet jako symbol postawy życiowej	• streścić fabułę dramatu	• omówić relacje pomiędzy Hamletem a innymi bohaterami	• wypowiedzieć się na temat szaleństwa bohatera • omówić realizację motywu <i>vanitas</i> w scenie na cmentarzu	• przeanalizować i zinterpretować monologi Hamleta • omówić motyw <i>theatrum mundi</i> w odniesieniu do Hamleta	• ocenić postawę tytułowego bohatera
Tragedia zemsty	• wyjaśnić przyczyny dążenia do zemsty przez: Hamleta, Laertes i Fortynbrasa	• omówić sposób realizacji zemsty przez Hamleta • omówić sposób realizacji zemsty przez Laertes • omówić sposób	• omówić funkcję rozmowy Hamleta z duchem ojca • dostrzec tragizm Hamleta wynikający z narzucenia mu obowiązku zemsty	• wypowiedzieć się na temat kulturowo usankcjonowanego obowiązku zemsty	• podjąć dyskusję na temat przyczyn zwlekania z dokonaniem zemsty

		realizacji zemsty przez Fortynbrasa	• porównać trzy postawy wobec zemsty		
Kreacja Ofelii	• zrelacjonować historię Ofelii	• scharakteryzować Ofelię • przedstawić relację pomiędzy Ofelią a jej ojcem • przedstawić relację pomiędzy Ofelią a Hamletem	• wypowiedzieć się na temat przyczyn obłędu Ofelii	• porównać obłęd Ofelii i Hamleta	• podjąć dyskusję na temat teatralności w zachowaniu Ofelii
William Szekspir – podsumowanie	• wymienić najważniejsze wydarzenia w biografii Williama Szekspira • wymienić omówione utwory Williama Szekspira	• omówić cechy dramatu szekspirowskiego na podstawie poznanych utworów • porównać <i>Biografię</i> Stanisława Barańczaka z fabułą poznanych utworów Szekspira	• wskazać najważniejsze tematy i motywy w twórczości Williama Szekspira • wskazać kolokwializmy w <i>Biografiach</i> Stanisława Barańczaka i określić ich funkcję	• omówić znaczenie twórczości Williama Szekspira w rozwoju literatury • wskazać przykłady gry słownej w utworach Barańczaka i wyjaśnić, na czym polegają	• wypowiedzieć się na temat trafności parodii zastosowanej przez Barańczaka
<i>Skąpiec</i> Moliera – komedia charakterów	• zrelacjonować treść komedii	• scharakteryzować Harpagona	• wskazać w utworze fragmenty reprezentujące różne rodzaje komizmu • wskazać przykłady karykaturalnej przesady w wypowiedziach Harpagona oraz dotyczących bohatera i omówić ich funkcję	• wyjaśnić, na czym polega komizm postaci • wyjaśnić, na czym polega komizm sytuacyjny	• omówić sposób, w jaki Harpagon traktuje ludzi i zwierzęta
<i>Skąpiec</i> Moliera – krytyka obyczajów	• przedstawić relacje rodzinne w domu Harpagona	• omówić stosunek Harpagona do własnych dzieci	• wskazać cechy komedii klasycystycznych • wyjaśnić, na czym polega	• podjąć dyskusję na temat konfliktu pokoleń	• wypowiedzieć się na temat obyczajów panujących w XVII-wiecznej

			dydaktyczny charakter utworu	przedstawione go w dramacie	Francji na podstawie <i>Skapca</i>
BAROK – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
Odmiany polszczyzny	• wyjaśnić, na czym polega zjawisko odmian języka	• wskazać, od jakich czynników zależy sposób mówienia i pisania • wskazać różnice między mówioną a pisaną odmianą języka • wskazać różnice między językiem oficjalnym i nieoficjalnym	• wymienić dialekty języka polskiego • wskazać cechy języka nieoficjalnego w podanym fragmencie	• wyjaśnić, czym jest środowiskowa odmiana języka i omówić jej cechy • przekształcić język nieoficjalny na oficjalny	• posłużyć się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej
BAROK – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
Powtórzenie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać	• formułować i rozwiązywać problemy badawcze
OŚWIECENIE – O EPOCE					
Oświecenie w Europie i Polsce	• objaśnić etymologię nazwy epoki • podać daty graniczne oświecenia w Europie • podać daty graniczne oświecenia w Polsce	• opisać światopogląd epoki • przedstawić najważniejsze osiągnięcia oświecenia w dziedzinie nauki • wymienić najważniejszych myślicieli epoki oświecenia • wyjaśnić pojęcia racjonalizm i utylitaryzm	• wyjaśnić pojęcia: <i>empyryzm</i>, <i>ateizm</i>, <i>deizm</i>, <i>materializm</i>, <i>sensualizm</i> • opisać przemiany społeczne doby oświecenia • wyjaśnić pojęcia: <i>umowa społeczna</i>, <i>konstytucja</i>, <i>trójpodział władzy</i> • scharakteryzować	• wymienić najważniejsze idee filozofii: Johna Locke’a, Immanuela Kanta, Jana Jakuba Rousseau • omówić znaczenie prasy w oświeceniu • wypowiedzieć się na temat edukacji w oświeceniu • wymienić najważniejsze	• zaprezentować związek światopoglądu oświecenia z życiem codziennym w epoce

			wać specyfikę polskiego oświecenia	instytucje powstałe w czasach stanisławowskich	
Sztuka oświecenia	• wskazać na przykładach dzieł sztuki (malarstwa, architektury, rzeźby) cechy stylu klasycystycznego	• wymienić cechy stylu klasycystycznego, rokokowego i sentymentalnego • wskazać na przykładach cechy stylu rokokowego • wskazać na przykładach cechy stylu sentymentalnego	• wymienić najważniejsze dzieła czołowych twórców klasycyzmu europejskiego • omówić inspiracje antyczne w sztuce klasycystycznej	• zanalizować dzieło klasycystyczne według wskazanych kryteriów	• określić, w jaki sposób sztuka oświecenia odzwierciedlała najważniejsze idee tej epoki
OŚWIECENIE – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
Ignacy Krasicki – sylwetka twórcy	• wymienić najważniejsze fakty z biografii Ignacego Krasickiego	• omówić postawę obywatelską Ignacego Krasickiego	• omówić działalność publicystyczną i literacką Ignacego Krasickiego	• wypowiedzieć się na temat znaczenia działalności Ignacego Krasickiego dla rozwoju polskiego oświecenia	• przedstawić kontekst historyczny epoki
Poetycka definicja patriotyzmu	• wskazać adresata lirycznego • opisać wzór patrioty ukazany w utworze	• przedstawić okoliczności powstania <i>Hymnu do miłości ojczyzny</i> • wskazać użyte środki stylistyczne	• omówić funkcję użytych środków stylistycznych • zdefiniować hymn i wskazać cechy hymnu w utworze Krasickiego	• porównać <i>Hymn do miłości ojczyzny</i> Ignacego Krasickiego z <i>Pieśnią V</i> Jana Kochanowskiego	• omówić funkcję zwrotu do miłości ojczyzny obecnego w utworze
Satyryczny komentarz do rzeczywistości	• zdefiniować satyrę • zrelacjonować treść satyr <i>Świat zepsuty</i> i <i>Pijaństwo</i> Ignacego Krasickiego	• wymienić gatunki literackie dominujące w oświeceniu • scharakteryzować głównych bohaterów	• przedstawić cechy stylu klasycystycznego w literaturze • przedstawić problematykę satyr • wskazać te cechy satyry, które określają	• omówić sposoby uzyskiwania efektu komicznego w satyrach • zinterpretować puentę satyry <i>Pijaństwo</i>	• omówić satyrę w kontekście XVIII-wiecznych obyczajów i sytuacji politycznej

		satyry <i>Pijaństwo</i> • wymienić wady ganione przez autora w obu satyrach • wskazać w utworach cechy satyry	jej przynależność do klasycyzmu • przedstawić kompozycję satyr • wskazać środki retoryczne w satyrze <i>Świat zepsuty</i> i określić ich funkcję	• omówić sposób piętnowania wad w satyrach Ignacego Krasickiego	
OŚWIECENIE – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
Style funkcjonalne	• wymienia style funkcjonalne	• wymienia cechy poszczególnych stylów funkcjonalnych	• rozróżnia style funkcjonalne polszczyzny i rozumie zasady ich stosowania	• rozpoznaje cechy stylu funkcjonalnego w podanym tekście	• przekształca teksty z jednego stylu na drugi
OŚWIECENIE – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
Powtórzenie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać	• formułować i rozwiązywać problemy badawcze

1. Formy aktywności ucznia podlegające ocenie:

- Sprawdziany/prace klasowe, kartkówki z treści lektur lub z 3 ostatnich lekcji, czytanie ze zrozumieniem, testy/arkusze maturalne, odpowiedź ustna, prowadzenie zeszytu, aktywność na lekcji, referaty/prezentacje.

KRYTERIA OCENIANIA BIEŻĄCEGO: Cel oceniania bieżącego

- sprawdzenie i potwierdzenie postępów ucznia oraz udzielenie mu informacji zwrotnej na temat opanowania wiedzy i umiejętności. Ocena bieżąca w formie stopnia 1 – 6 lub informacji zwrotnej.
- **Przeliczanie procentów na stopnie** – otrzymane punkty przeliczane są najpierw na procenty a następnie na stopnie szkolne wg poniższej skali:
 - 0 – 29% - niedostateczny (1)
 - 30 – 49% - dopuszczający (2)
 - 50 – 69% - dostateczny (3)

- 70 – 84% - dobry (4)
- 85 – 97% - bardzo dobry (5)
- 98 – 100% - celujący (6).

Prace pisemne oceniane są przez nauczyciela do 14 dni od ich napisania, po czym ocena jest przekazywana uczniowi i wpisywana do dziennika elektronicznego.

Oceny z języka polskiego w klasie I będą wystawiane w oparciu o wymagania edukacyjne. Oceny ze sprawdzianów i kartkówek będą opisane z numerem rozdziału oraz lekcji. Dzięki temu każda ocena lub informacja zwrotna będzie powiązana z wymaganiami edukacyjnymi oraz pokaże, które tematy i kompetencje uczeń opanował w pełni, a które wymagają uzupełnienia oraz dalszej pracy. Ilość ocen, niezbędna do wystawienia oceny śródrocznej oraz rocznej to **minimum 3**.

Wpisy w dzienniku elektronicznym i nieprzygotowanie ucznia

- Nieprzygotowanie z ważnego powodu (X) – uczeń ma prawo zgłosić nieprzygotowanie tylko w wyjątkowej sytuacji. Fakt ten jest odnotowany w dzienniku elektronicznym symbolem X i nie ma wpływu na ocenę z przedmiotu.
- Brak wymaganych materiałów (BM) – uwzględniane wyłącznie przy ocenie z zachowania.
- Użycie urządzeń elektronicznych bez zgody nauczyciela (T) - uwzględniane wyłącznie przy ocenie z zachowania. Uczeń ma prawo korzystać

2. Kryteria oceniania prac pisemnych:

*Wypracowania typu maturalnego są oceniane zgodnie z kryteriami Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, opublikowanymi w Informatorze maturalnym z języka polskiego, który jest dostępny na stronie internetowej CKE.

Ocena	Procent
Niedostateczny	Poniżej 40% (wypracowania maturalne poniżej 30%)
Dopuszczający	40% - 49%
Dostateczny	50% - 69%
Dobry	70% - 84%
Bardzo dobry	85% - 98%
Celujący	99% - 100%

3. Wszystkie oceny mają wagę jeden.

4. Oceny półroczne i końcoworoczne ustalane są na podstawie WO:

- Ocena celująca 5,50 i więcej (udział w olimpiadach i konkursach na szczeblu wojewódzkim)
- Ocena bardzo dobra 4,75- 5
- Ocena dobra 3,75-4,75
- Ocena dostateczna 2,75-3,75
- Ocena dopuszczająca 1,76-2,70
- Ocena niedostateczna 1,75 i mniej

5. Ocena wypowiedzi ustnej:

dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
Spłycona treść , niepełna odpowiedź, ograniczony dobór faktów i/lub ubogi dobór lektur; sądy odtwórcze, powierzchowne, dopuszczalne drobne błędy rzeczowe. Występują zakłócenia w kompozycji i spójności wypowiedzi. Język jest komunikatywny, ubogie słownictwo, dopuszczalne błędy językowe	Odpowiedź krótka, ograniczająca się do skomentowania najważniejszych faktów; dopuszczalne nieliczne uproszczenia interpretacyjne; wnioskowanie ma charakter odtwórczy. Odpowiedź trójdzielna, dopuszczalne drobne usterki kompozycyjne Styl ogólnie poprawny; dopuszczalne drobne błędy stylistyczne i gramatyczne.	Odpowiedź rzeczowa, interpretacja utworów merytorycznie poprawna, widoczne są próby oceniania omawianych problemów i formułowania własnych sądów. Odpowiedź trójdzielna, spójna; formułowane wnioski układają się w logiczny wywód. Styl poprawny; dopuszczalne nieliczne niezręczności stylistyczne.	Odpowiedź pełna, wyczerpująca temat i bezbłędna; samodzielne argumentowanie, wnioskowanie i ocenianie Trójdzielna i spójna wypowiedź podporządkowana logice wyvodu, przytaczanie cytatów. Swobodny styl wypowiedzi, bogate słownictwo, wysoka sprawność językowa.	(Tak jak na ocenę bardzo dobry) oraz: odwoływanie się do treści poza programowych, erudycyjność wypowiedzi. (Tak jak na ocenę bardzo dobry) oraz umiejętne wpłatanie funkcjonalnych cytatów.

Ostateczny wynik uzyskany za wypowiedź ustną jest wypadkową i pewnego rodzaju średnią wszystkich lub wybranych kryteriów.

